

Kısa Derleme / Mini Review

Kardiyak cerrahi geçiren hastalarda müzik terapinin etkisi

The effect of music therapy in cardiac surgery patients

Cenk Kılıç

Gülhane Askeri Tıp Akademisi,
Askeri Tıp Fakültesi, Anatomi
Anabilim Dalı, Ankara.

Anahtar Kelimeler:
Müzik Terapi; Kardiyak Cerrahi; Ağrı;
Anksiyete; Hasta

Key Words:
Music Therapy; Cardiac Surgery;
Pain; Anxiety; Patient

**Yazışma Adresi/Address for
correspondence:**
Cenk Kılıç,
Gülhane Askeri Tıp Akademisi,
Askeri Tıp Fakültesi, Anatomi
Anabilim Dalı, Ankara.
cekilic@gata.edu.tr

Gönderme Tarihi/Received Date:
08.05.2016

Kabul Tarihi/Accepted Date:
18.05.2016

**Yayınlanma Tarihi/Published
Online:**
30.05.2016

DOI:
10.5455/sad.13-1462724996

ÖZET

Ortalama insan ömrünün süresinin uzaması nedeniyle koroner arter bypass cerrahisi ve kapak değişimi işlemleri sık olarak uygulanmaktadır. Hemşireler ve hekimler kalp cerrahisine ağrı ve anksiyetenin eşlik ettiğini belirtmektedirler. Kardiyak cerrahi sonrası ağrı ve anksiyete yönetimi ve değerlendirilmesi için birkaç çalışma yapılmıştır. Bu derlemede kardiyak cerrahi geçiren hastalarda müzik terapinin olumlu etkilerinin neler olduğu ve bu etkiler ile ilgili yapılmış çalışmalar değerlendirilmiş ve tartışılmıştır. Kardiyak cerrahi uygulanan hastalarda ağrı ve anksiyete ortaya çıkmaktadır. Literatürü gözden geçirdiğimizde müzik terapinin bu hastaların ağrısı, anksiyetesi, fizyolojik parametreleri ve psikolojik durumu üzerinde olumlu etkili bir müdahale olarak ifade edildiğini tespit ettik. Sonuç olarak müzik terapi, kardiyak cerrahi uygulanan hastalar için umut verici bir farmakolojik olmayan müdahaledir.

ABSTRACT

Due to the prolongation of the average human life, the frequency of coronary artery bypass surgery and valve replacement are applied frequently. Nurses and physicians indicate that cardiac surgery is accompanied by pain and anxiety. There are several studies for the management and the evaluation of pain and anxiety after cardiac surgery. In this review, the positive effects of music therapy in cardiac surgery patients are discussed. In addition, the studies conducted on these effects are evaluated. It is occurred to pain and anxiety in patients undergoing cardiac surgery. When we review the literature, we found that music therapy was expressed as a positive effective an intervention on patients pain, anxiety, physiological parameters and psychological states. As a result, music therapy is a promising non-pharmacological interventions for patients undergoing cardiac surgery.

GİRİŞ

Müzik terapi, Dünya Müzik Terapi Federasyonu tarafından "kalifiye bir müzik terapisti tarafından bir birey veya grubun fiziksel, emosyonel, mental, sosyal ve bilişsel gerekliliklerini bir araya getirmek amacıyla bağlantı, ilişkiler, öğrenme, mobilizasyon, izlenim, organizasyon ve diğer ilişkili terapötik nesnelere kolaylaştırmak ve geliştirmek için düzenlenmiş bir işlemde bir birey veya gruba müzik ve/veya onun müzikal elementlerinin (ses, ritim, melodi ve harmoni) kullanımı" şeklinde tanımlanmıştır (World Federation of Music Therapy).

Cerrahi işlem uygulanan hastalarda müzik terapinin etkisi incelendiğinde, bazı çalışmalarda anksiyetede (Aragon, 2002:8; McCaffrey, 2000:8; Steelman, 1990:52; Voss, 2004:112), ağrıda (Aragon, 2002:8; Good 2002:3;

Good, 1999:81; McCaffrey, 2000:8; Nilsson, 2003:58; Voss, 2004:112), ağrı şiddetinde (Good, 1999:81; Voss, 2004:112), sistolik kan basıncında (Aragon, 2002:8; Byers, 1997:6; Steelman, 1990:52), diastolik kan basıncında (Byers, 1997:6; Steelman, 1990:52), kalp hızında (Nilsson, 2003:58), oksijen satürasyonunda (Stelman, 1990:52) ve morfin sülfat gereksinimlerinde (Nilsson, 2003:58) azalma ve daha iyi bir ruh halinde olma (Updike, 1990:9) gibi müzik terapinin olumlu etkileri gözlenmiştir. Ancak başka bir çalışmada, abdominal histerektomi uygulanan hastalar için müzik terapinin ağrı üzerinde olumlu bir etkisi tespit edilememiştir (Taylor, 1998:13).

Ortalama insan ömrünün süresinin uzaması nedeniyle dünya çapında koroner arter bypass cerrahisi ve kapak değişimi işlemi sıklığı da artmaktadır. Bu kalp cerrahisi işlemleri Amerika Birleşik Devletlerinde yılda

510.000'den fazla uygulanan ve en sık görülen kalp cerrahisi uygulamasıdır (American Heart Association, 2003). Hemşireler ve hekimler kalp cerrahisine ağrı ve anksiyetenin eşlik ettiğini belirtmektedirler. Koroner arter bypass cerrahisi sonrası hastalarda bir problem olarak göğüs kafesi insizyonu ağrısı rapor edilmiştir (Puntillo, 1990:19). Koroner arter bypass cerrahisi uygulanan hastalarda görülen en sık tepki anksiyete olmuştur (Barnason, 1995:24). Ayrıca, kalp cerrahisi sonrası ağrı ve anksiyete ile mücadelede ve yönetimde çeşitli eksiklikler mevcuttur (Barnason, 1995:24; Puntillo, 1990:19; Valdix, 1995:10). Sağlık Araştırma ve Kalite Ajansı (AHRQ) gevşeme, müzik, oyalama ve imgeler gibi bilişsel ve davranışsal müdahaleleri içeren ağrı yönetimine ilişkin önerilerde bulunmaktadır. Bu farmakolojik olmayan müdahalelerin ağrıyı, anksiyeteyi ve ağrıyı kontrol etmek için gereken ilaç miktarını azalttığı gösterilmiştir (Updike, 1990:9). Miyokard infarktüsü geçirmiş olan hastalarda, infarktüs sonrası görülen şikâyetler için farmakolojik olmayan müdahalelerin etkili olduğu desteklenmiştir (Bolwerk, 1990:3; Davis-Rollans, 1987:16; Guzzetta, 1989:18; Updike, 1990:9; White, 1999:8; White, 1992:6; Zimmerman, 1988:7). Kardiyak cerrahi sonrası ağrı ve anksiyete yönetimi ve değerlendirilmesi için birkaç çalışma yapılmıştır (Sendelbach, 2006:21).

Bu derlemede kardiyak cerrahi geçiren hastalarda müzik terapinin olumlu etkilerinin neler olduğu ve bu etkiler ile ilgili yapılmış çalışmalar değerlendirilmiş ve tartışılmıştır.

MÜZİK TERAPİNİN KARDİYAK CERRAHİ GEÇİREN HASTALARDA GÖZLENEN BAZI ETKİLERİ

Birçok araştırmacı, miyokard infarktüsü veya anjina pektoris gibi bir kalp olayını yaşamış hastalarda müzik terapi uygulayarak müziğin etkilerini incelemiştir. Kalp hızında (Guzzetta, 1989:18; White, 1999:8; White, 1992:6; Zimmerman, 1988:7), sistolik kan basıncında (Updike, 1990:9; Zimmerman, 1988:7), diastolik kan basıncında (Zimmerman, 1988:7), ortalama arteryel kan basıncında (Updike, 1990:9), solunum hızında ve sayısında (White, 1999:8; White, 1992:6), miyokardın oksijen ihtiyacında (White, 1999:8) ve kardiyak komplikasyonların sıklığında (Guzzetta, 1989:18) ve anksiyetede (Bolwerk, 1990:3; White, 1999:8; White, 1992:6) azalma, periferik ısıda (Davis-Rollans, 1987:16; Zimmerman, 1988:7) artma ve duygusal durumda ya da ruh halinde daha mutlu olma (Davis-Rollans, 1987:16; White, 1999:8) gibi müzik terapisinin olumlu etkileri gözlenmiştir. Kardiyak kateterizasyon için bekleyen hastalardaki (Hamel, 2001:17) ve kardiyak cerrahi geçirdikten sonra yatak istirahati yapan hastalardaki (Cadigan, 2001:16)

çalışmalar kan basıncında (Cadigan, 2001:16), solunum hızında ve sayısında (Cadigan, 2001:16), anksiyetede (Hamel, 2001:17) ve psikolojik sıkıntıda (Cadigan, 2001:16) önemli bir azalma olduğunu göstermiştir. Ancak başka bir çalışmada koroner anjiyografisi geçiren hastalarda müzik terapi uygulandığında müziğin ağrı şiddeti, anksiyete, kalp hızı veya kan basıncı üzerinde olumlu bir etkisi tespit edilememiştir (Bally, 2003:23). Yazarların bu ifadelerini temel alarak kardiyak cerrahi geçiren hastalarda müzik terapiden yararlanmanın akla yatkın olduğunu belirtebiliriz.

TARTIŞMA

Kardiyak cerrahi uygulanan hastalarda ameliyat sonrası sorunlar olarak ağrı ve anksiyete ortaya çıkmaktadır (Puntillo, 1990:19). Literatürü gözden geçirdiğimizde müzik terapinin bu hastaların ağrısı, anksiyetesi, fizyolojik parametreleri ve psikolojik durumu üzerinde olumlu etkili bir müdahale olarak ifade edildiğini tespit ettik (Bally, 2003:23; Bolwerk, 1990:3; Cadigan, 2001:16; Davis-Rollans, 1987:16; Guzzetta, 1989:18; Hamel, 2001:17; Updike, 1990:9; White, 1999:8; White, 1992:6; Zimmerman, 1988:7). Sonuç olarak müzik terapi, kardiyak cerrahi uygulanan hastalar için umut verici bir farmakolojik olmayan müdahaledir.

KAYNAKLAR

1. American Heart Association. 2003 Heart and Stroke Statistics. Dallas, Texas: American Heart Association.
2. Aragon D, Farris C, Byers JF. The effects of harp music in vascular and thoracic surgical patients. *Altern Ther Health Med.* 2002;8:52Y54.
3. Bally K, Campbell D, Chesnick K, Tranmer JE. Effects of patient-controlled music therapy during coronary angiography on procedural pain and anxiety and distress syndrome. *Crit Care Nurse.* 2003;23(2):50Y58.
4. Barnason S, Zimmerman L, Bieveen J. The effects of music intervention on anxiety in the patient after coronary artery bypass grafting. *Heart Lung.* 1995;24:124Y132.
5. Bolwerk CA. Effects of relaxing music for patients with AMI music on state anxiety in myocardial infarction patients. *Crit Care Nurs Q.* 1990;3:63Y72.
6. Byers JF, Smyth KA. Effect of a music intervention on noise annoyance, heart rate, and blood pressure in cardiac surgery patients. *Am J Crit Care.* 1997;6:183Y191.
7. Cadigan ME, Caruso NA, Haldeman SM, et al. The effects of music on cardiac patients on bed rest. *Prog Cardiovasc Nurs.* 2001;16:5Y13.
8. Davis-Rollans C, Cunningham SG. Physiologic responses of coronary care patients to selected music. *Heart Lung.* 1987;16:370Y378.
9. Good M, Anderson GC, Stanton-Hicks M, Grass JA, Makii M. Relaxation and music reduce pain after gynecologic surgery. *Pain Manag Nurs.* 2002;3:61Y70.
10. Good M, Stanton-Hicks M, Grass JA. Relief of postoperative pain with jaw relaxation, music and their combination. *Pain.* 1999;81:163Y171.
11. Guzzetta CE. Effects of relaxation and music therapy or patients in a coronary care unit with presumptive acute myocardial infarction patients. *Heart Lung.* 1989;18:609Y616.

12. Hamel WJ. The effects of music intervention on anxiety in the patient waiting for cardiac catheterization. *Intensive Crit Care Nurs.* 2001;17:279Y285.
13. McCaffrey RG, Good M. The lived experience of listening to music while recovering from surgery. *J Holist Nurs.* 2000;8:378Y390.
14. Nilsson U, Rawal N, Unosson M. A comparison of intraoperative or postoperative exposure to music: a controlled trial of the effects on postoperative pain. *Anaesthesia.* 2003;58:684Y711.
15. Puntillo K. Pain experiences of intensive care unit patients. *Heart Lung.* 1990;19:526Y533.
16. Sendelbach SE, Halm MA, Doran KA, Miller EH, Gaillard P. *cal outcomes for patients undergoing cardiac surgery.* *J Cardiovasc Nurs.* 2006 May-Jun;21(3):194-200. PMID:16699359
17. Steelman VM. Intraoperative music therapy: effects on anxiety, blood pressure. *AORN J.* 1990;52:1026Y1034.
18. Taylor LK, Kuttler KL, Parks TA, Milton D. The effect of music in the postanesthesia care unit on pain levels in women who have had abdominal hysterectomies. *J Perianesth Nurs.* 1998;13:88Y94.
19. Updike P. Music therapy for ICU patients. *Dimens Crit Care Nurs.* 1990;9:39Y45.
20. U.S. Department of Health and Human Services (USDHHS). *Acute pain management: operative or medical procedures and trauma.* Rockville, Md: Agency for Healthcare Policy and Research; February 1992. Pub. No. 92-0032.
21. Valdix S, Puntillo K. Pain, pain relief and accuracy of their recall after cardiac surgery. *Prog Cardiovasc Nurs.* 1995;10(3):3Y11.
22. Voss JA, Good M, Yates B, Baun MM, Thompson A, Hertzog M. Sedative music reduces anxiety and pain during chair rest after open-heart surgery. *Pain.* 2004;112:197Y203.
23. White J. Effects of relaxing music on cardiac autonomic balance and anxiety after acute myocardial infarction. *Am J Crit Care.* 1999;8:220Y230.
24. White JM. Music therapy: an intervention to reduce anxiety in the myocardial infarction patient. *Clin Nurse Spec.* 1992;6(2):58Y63.
25. World Federation of Music Therapy. [http://www.musictherapyworld.net/WFMT/FAQ Music Therapy.html](http://www.musictherapyworld.net/WFMT/FAQ%20Music%20Therapy.html)
26. Zimmerman LM, Pierson MA, Marker J. Effects of music on patient anxiety in coronary care units. *Heart Lung.* 1988;7:560Y566.